

Bescherming van stagiair(e)s op het werk

Risicoanalyse en document

Conform het KB van 21 september 2004 en het KB van 03 mei 1999, gewijzigd door het KB van 03 mei 2003, het KB van 28 mei 2003 en het KB van 21 september 2004.

Stagiair(e): elke leerling of student die in het kader van een leerprogramma georganiseerd door een onderwijsinstelling, daadwerkelijk arbeid verricht bij een werkgever, en dit met het oog op het opdoen van beroepservaring

Stageplaats:

naam en adres van de werkgever die de stagiair(e) tewerkstelt

Ziekenhuisschool Gasthuisberg, VZW ziekenhuisschool UZ-Kuleuven

Herestraat 49

3000 Leuven

Externe dienst voor preventie en bescherming op het werk van de stageplaats:

IDEWE, Kapucijnenvoer 35, 3000 Leuven

Preventieadviseur-arbeidsgeneesheer:

Dr. Reinhilde Nouwen

Onderwijsinstelling of opleidingscentrum die de stagiair(e)s aanbrenge

(facultatief in te vullen)

Naam en adres:

.....

Opleiding of studierichting stagiair(e):

Lerarenopleiding kleuterschool / lagere school / secundaire school

.....

Risicoanalyse

Beschrijving van de werkzaamheden:

Contact met patiënten, blootstelling aan biologische agentia, chemische agentia, ...
Verzorgingssector, ziekenhuis

Blootstelling aan risico's die aanleiding geven tot verplicht passend gezondheidstoezicht zoals bedoeld in het KB van 28 mei 2003 betreffende het gezondheidstoezicht op de werknemers:

- welbepaalde risico's:
  - chemisch
    - agentia: zepen, ontsmettingsmiddelen, geneesmiddelen
    - risico op dermatose
  - biologisch:
    - sociaal contact
    - nauw speeksel contact
    - contact bloed meer risicovol op de dialyseafdeling
    - contact stoelgang
    - spatten
    - contact urine
- - tuberculoserisico
- fysieke werkbelasting (van ergonomische aard of door zwaarte van het werk)
  - tillen van lasten
- psychosociale werkbelasting
  - agressie of emoties: psychiatrie

Specifieke risico's op de werkplaats te wijten aan

een gebrek aan ervaring – het niet bewust zijn van risico's – de niet-voltooid ontwikkelingsfase.
Zie de niet-limitatieve lijst van agentia, procédés en werkzaamheden en plaatsen (bedoeld in artikel 3, § 2 en in artikel 8) in bijlage.

- Biologische agentia van klasse 1, 2 en 3 (KB van 4 augustus 1996). Tot deze laatste groep behoren de tuberkelbacil, het hepatitis B virus, het hepatitis C virus en HIV virus.
  - o De stagiaires dienen gevaccineerd te zijn tegen hepatitis B of voldoende antistoffen tegen hepatitis B te hebben indien zij tewerkgesteld worden op afdelingen waar het risico op bloedcontact verhoogd is (vb. Dialyse)
  - o Ze dienen ook jaarlijks een tuberculinetest te ontvangen.
  - o Nauw fysiek contact met HIV patiënten en hepatitis C patiënten wordt vermeden. Een dergelijk contact is niet absoluut vereist voor de stage.
- Chemische agentia. Ontsmettingsmiddelen en zepen gebruikt op de verpleegafdelingen impliceren een risico op dermatologische en allergische aandoeningen (irritatief en / of contactdermatitis, astma).

Preventiemaatregelen

Werkkledij / persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen

- handschoenen: vinyl handschoenen, afhankelijk van de werkprocedures bij verzorging
contact bloed, urine, stoelgang
contact zepen, water, detergenten

- ontsmettingsmiddel

Verboden werkzaamheden:

- nauw fysiek contact met patiënten met HIV, hepatitis C en open longtuberculose

Document

Vereist gezondheidstoezicht voor de stagiair(e)s:

1. Passend gezondheidstoezicht (cfr. KB 28 mei 2003)

- medisch onderzoek (VGB, PGB, HZ, HO, HB) omwille van de volgende risico's:
  - biologische agentia van groep 1, 2 en 3
  - chemische agentia
  - manueel hanteren van lasten

2. Specifiek gezondheidstoezicht: voorafgaande gezondheidsbeoordeling en periodieke gezondheidsbeoordeling

- vereist omwille van specifiek risico:
  - gebrek aan ervaring
  - niet bewust zijn van risico's
  - niet-voltooid ontwikkeling

De stagiair(e) moet beschikken over een Formulier voor de Gezondheidsbeoordeling opgesteld door de arbeidsgeneesheer van de werkgever (of de arbeidsgeneesheer van de onderwijsinstelling).

Verplichte inentingen – verplichte tuberculinetest

- hepatitis B indien tewerkgesteld op een afdeling met een verhoogd risico op bloedcontact (vb. Dialyse afdeling)
- tuberculinetest

*****

Preventiemaatregelen bij zwangerschap en borstvoeding

Zwangerschappen moeten onmiddellijk gemeld worden aan de werkgever van het bedrijf dat de stagiaire tewerkstelt en aan de stageverantwoordelijke van de school.

- Medisch onderzoek door de arbeidsgeneesheer is noodzakelijk begin van de zwangerschap.
- Medisch onderzoek door de arbeidsgeneesheer is noodzakelijk bij lactatie.

De algemene risicoëvaluatie moederschapsbescherming vindt u in bijlage 1.

De arbeidsgeneesheer zal oordelen of er specifieke maatregelen moeten getroffen worden voor de zwangere.

Datum, naam en handtekening

Datum, naam en handtekening

Werkgever van de stageplaats

Preventieadviseur-arbeidsgeneesheer

Nota: bijlagen

- ? Bijlage 1:
Risicoëvaluatie moederschapbescherming
- ? Bijlage 2:
Hygiënische maatregelen ter preventie van infectieziekten in de verzorgingssector
- ? Bijlage 3:
Niet-limitatieve lijst van agentia, procédés en werkzaamheden en plaatsen (bedoeld in artikel 3, §2 en in artikel 8) waaraan stagiair(e)s niet mogen blootgesteld worden.

Bijlage 1: Risicoëvaluatie moederschapbescherming

Risico

virale infecties, agressie

Aanpassing

- beschermkledij dragen
- anti HBs negatieven: mogen tewerkgesteld worden mits het strikt naleven van instructies; zij worden niet tewerkgesteld op de dialyseafdeling.
- geen nauw fysisch contact met patiënten met virale infecties schadelijk voor de zwangerschap (CMV secretors ,HIV,HC,...)
- blootstelling aan agressie vermijden (in overleg met dienshoofd)

Mutatie naar andere dienst:

infectieziekten-oncologie pediatrie, dialyse

Restrisico aanvaardbaar

Eventueel **verwijderen** (van preciaire zwangere werknemers steeds in overleg met behandelend geneesheer; indien tillen van lasten een probleem vormt; indien geen mutatie mogelijk is)

Prenataal verlof start 6 weken voor de verwachte bevallingsdatum.

Lactatieverlof wordt aangeraden :

- Algemene regel: mogelijk tot 15 weken na de bevallingsdatum
- Opmerking: aangepast werk moet gevraagd worden de ganse duur van de lactatie.

Bijlage 2: Procedures opgelegd door de dienst ziekenhuishygiëne beschikbaar op de afdeling dienen gevolgd te worden.

Hygiënische maatregelen ter preventie van infectieziekten in de verzorgingssector

Elk rechtstreeks contact met bloed en lichaamsvochten vermijden.

Bij accidenteel contact van de huid of handen met bloed of lichaamsvochten: wassen en ontsmetten.

Kledij bevuild met bloed of lichaamsvochten vervangen.

Prikongevallen vermijden.

Elke stagiair(e) draagt wegwerphandschoenen bij de volgende handelingen:

- bij contact met stoelgang, urine, bloed of andere lichaamsvloeistoffen
- bij contact met materialen mogelijk bevuild met deze lichaamsvloeistoffen
- bij verzorgingen

Iedere stagiair(e) dient de handen te wassen

- na het uittrekken van de handschoenen
- na gebruik van de toiletten
- voor en na het eten
- voor het manipuleren, bereiden en verdelen van voedingsmiddelen
- na het manipuleren van bevuild en mogelijk besmet materiaal
- na elke mogelijke besmetting van de handen

Hepatitis B vaccinatie

In de afdelingen waar er rechtstreeks contact mogelijk is met bloed, of waar personen verblijven die mogelijk besmet zijn met het hepatitis B virus is hepatitis B vaccinatie noodzakelijk.

De stagiairs die niet gevaccineerd zijn tegen hepatitis B nemen contact op met de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer .

Tuberculinetest: bij blootstelling aan het tuberculoserisico verplicht voor de eerste stage en verder jaarlijks tijdens de volgende stages

Beroepsziekten

Elke ziekte of aandoening die mogelijks verband houdt met het werk dient onmiddellijk, gesignaleerd te worden aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.

Een aangifte van beroepsziekte gebeurt best binnen de periode van de werkonbekwaamheid!

Arbeidsongevallen

Arbeidsongevallen worden onmiddellijk gemeld aan het diensthoofd en de personeelsdienst.

Een prikongeval met een gebruikte injectienaald is een arbeidsongeval. Na een prikongeval onmiddellijk contact opnemen met de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer .

Andere ziekten

Stagiair(e)s die drager zijn van een ziekte , die tijdens de normale werkactiviteiten kunnen overgedragen worden op andere personen, moeten onmiddellijk de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer op de hoogte brengen.

Zwangerschappen

Zwangerschappen dienen onmiddellijk gemeld te worden aan de werkgever.

Indien nodig zal de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer oordelen of er preventiemaatregelen moeten getroffen worden ter bescherming van moeder en/of kind.

Bijlage 3: Niet-limitatieve lijst van agentia, procédés en werkzaamheden en plaatsen (bedoeld in art. 3, §2 en in art. 8) waaraan stagiair(e)s niet mogen blootgesteld worden:

A. Agentia

1. Fysische agentia:
  - a) ioniserende straling;
  - b) werk in een omgeving met overdruk, vb. hoogdrukruimten/ diepzeeduiken.
2. Biologische agentia:

biologische agentia van de groep 3 (o.a. TBC, hepatitis B) en groep 4.
3. Chemische agentia:
  - a) stoffen en bereidingen ingedeeld als vergiftig (T), zeer vergiftig (Tx), bijtend (C) of ontplofbaar (E);
  - b) stoffen en bereidingen die zijn ingedeeld als schadelijk (Xn) en die zijn aangeduid met een of meer van de volgende R-standaardzinnen:
    - ? R 39 : gevaar voor zeer ernstige onherstelbare effecten;
    - ? R 40 : mogelijke gevaren voor onherstelbare effecten;
    - ? R 42 : kan overgevoeligheidsreacties bij inademing veroorzaken;
    - ? R 43 : kan overgevoeligheidsreacties bij aanraking met de huid veroorzaken;
    - ? R 45 : kan kanker veroorzaken;
    - ? R 46 : kan erfelijke, genetische schade veroorzaken;
    - ? R 48 : gevaar voor ernstige schade aan de gezondheid bij langdurige blootstelling;
    - ? R 60 : kan de vruchtbaarheid schaden;
    - ? R 61 : kan schade veroorzaken aan het ongeboren kind.
  - c) stoffen en bereidingen die zijn ingedeeld als irriterend (Xi) en die zijn aangeduid met een of meer van de volgende R-standaardzinnen :
    - ? R 12 : zeer licht ontvlambaar;
    - ? R 42 : kan overgevoeligheidsreacties bij inademing veroorzaken;
    - ? R 43 : kan overgevoeligheidsreacties bij aanraking met de huid veroorzaken.
  - d) Stoffen en bereidingen bedoeld in het koninklijk besluit van 2 december 1993 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan kankerverwekkende en mutagene agentia op het werk.
  - e) - gesmolten lood en loodlegeringen, met uitzondering van soldeersel;
- stof van lood en van loodverbindingen aangewend in fabrieken en reparatiewerk-
plaatsen voor loodaccumulatoren;
- loodhoudende verfstoffen aangebracht met het pistool of door middel van elektrostatische procédés;
- kwik of kwikverbindingen;
- koolstofdissulfide;
- arseenverbindingen;
- fluor en zijn verbindingen;
- benzeen;
- tetrachloorkoolstof, 1, 1, 2, 2-tetrachloorethaan en pentachloorethaan.

B. Procédés en werkzaamheden

1. Vervaardiging, gebruik, distributie met het oog op het gebruik, opslag en vervoer van springstoffen of van projectielen, ontstekingsmiddelen of diverse voorwerpen die springstoffen bevatten.

2. Arbeid in persluchtcaissons en onder overdruk.
3. Werk waarbij gebruik gemaakt wordt van apparaten voor de vervaardiging, de opslag of het vullen van reservoirs met ontvlambare vloeistoffen en met samengeperste gassen, vloeibare of opgeloste gassen; werkzaamheden die een ernstige brand of zware ontploffingen kunnen veroorzaken.
4. Grond- en stutwerk bij uitgravingen van meer dan 2 m diep waarvan de breedte op halve diepte kleiner is dan de diepte; werk dat instortingen kan veroorzaken.
5. Besturen van graafwerktuigen en -machines.
6. Besturen van machines voor het heien van palen.
7. Besturen van hefwerktuigen en het geleiden van de bestuurders ervan met signalen.
8. Slopen van gebouwen.
9. Oprichten en afbreken van stellingen.
10. Las- of snijwerk met de elektrische boog of met de brander in tanks.
11. Gebruik van schiethamers.
12. Onderhoud, reiniging en herstel van hoogspanningsinstallaties in transformatorhuisjes; arbeid met gevaren op het gebied van hoogspanningselektriciteit.
13. Laden en lossen van schepen.
14. Snoeien en vellen van hoogstammige bomen en behandelen van rondhout.
15. Bedienen, in metaalbedrijven, van fabricage- en transportinrichtingen die grote risico's kunnen vormen voor de veiligheid van het personeel, zoals hoogovens, smeltovens, convertoren en gietijzermengers, smeltpannen, warmwalsen; bedienen van coalcars, coke-cars en uithaalmachines in cokesfabrieken.
16. Arbeid met gevaarlijke machines, behalve wanneer de machine vast is voorzien van afdoende beschermingsinrichtingen die onafhankelijk werken van de bediener. Als gevaarlijke machines worden beschouwd :
  - de volgende houtbewerkingsmachines : cirkelzagen, lintzagen, vlakbanken, vandiktebanken, frezen, pennenbanken, kettingfrezen, gecombineerde machines;
  - de volgende leerlooierijmachines : walsmachines, pers- en schaafmachines, machines voor het gladschuren, karrewalsen, stolmachines en vacuümdroogmachines;
  - de volgende metaalpersen : schroefpersen met wrijvingskoppeling, excenterpersen met mechanische, pneumatische of hydraulische koppeling, hydraulische persen;
  - de persen voor het vormen van plastische stoffen;
  - de mechanisch bewogen metaalscharen en snijmachines;
  - de valhamers.
17. Procédés en werkzaamheden bedoeld in bijlage II van het koninklijk besluit van 2 december 1993 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene agentia op het werk.
18. Werkzaamheden met wilde of giftige dieren.
19. Schilderwerk waarbij gebruik wordt gemaakt van loodwit, loodsulfaat of enig product dat die pigmenten bevat, indien het loodgehalte groter is dan 2 gewichtsprocent berekend in metallische toestand.
20. Werk aan of met kuipen, bassins, reservoirs, korfflessen of buikflessen die chemische agentia bevatten, bedoeld in punt A.3.
21. Arbeid met een door machines bepaald werktempo en met prestatiebeloning.

C. Plaatsen

1. Plaatsen waar werkzaamheden worden verricht die ernstige branden of ontploffingen kunnen veroorzaken, zoals :
  - de vervaardiging van vloeibare zuurstof en waterstof;
  - de vervaardiging van collodion, celluloid, ontvlambare gassen en vloeistoffen;
  - de destillatie en raffinage van koolwaterstoffen voortkomende uit petroleum en steenkool;
  - het vullen van verplaatsbare recipiënten met samengeperste gassen, vloeibare of opgeloste gassen andere dan lucht, onder een druk van meer dan 1 kg/cm².
2. - de lokalen bestemd voor de autopsiediensten;
  - de plaatsen in de vuilbeluiken waar kadavers en kringen behandeld en bewerkt worden;
  - de lokalen waar dieren worden geslacht;
  - de lokalen waar werkzaamheden worden verricht die een risico inhouden van contact met cyaanwaterstofzuur of met elke stof die dit zuur kan vrijmaken;
  - de lokalen of bouwplaatsen waar door werkzaamheden of werken asbestvezels kunnen worden vrijgemaakt.

Voorwaarden om stagiair(e)s toch bloot te stellen aan de hierboven vermelde agentia, procédés en werkzaamheden en plaatsen.

1. de arbeid, betrokkenheid of aanwezigheid is onontbeerlijk voor de beroepsopleiding;
2. de werkgever vergewist zich ervan dat de nodige preventiemaatregelen effectief zijn en door een lid van de hiërarchische lijn, aangewezen door de werkgever, worden gecontroleerd;
3. de werkgever ziet erop toe dat de voormelde arbeid wordt uitgevoerd in het bijzijn van een ervaren werknemer en dat de aanwezigheid op de voormelde plaatsen gebeurt in aanwezigheid van een werknemer.